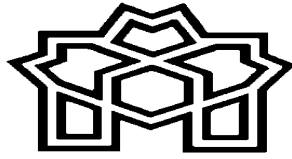

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده حقوق و علوم سیاسی

رساله جهت دریافت درجه دکترای تخصصی رشته روابط بین الملل

عنوان:

اتحاد راهبردی جدید آمریکا و اسرائیل و تأثیر آن بر امنیت ملی ایران (۲۰۰۱-۲۰۰۸)

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر سید محمد طباطبائی

استادان مشاور:

جناب آقای دکتر سید جلال دهقانی فیروزآبادی

جناب آقای دکتر اصغر جعفری ولدانی

پژوهشگر:

سید حسین صادقی

بهار ۱۳۹۲

تقديم به :
همسرم که شمع وجودش براي
روشنی بخش دلم بود
و دختر
مهربانم ، سیده نیکی که
زیباترین هدیه خداوند براي
بود

تقدیر و تشکر:

از اساتید گرامی و شایسته ؛ جناب آقای دکتر سید محمد طباطبایی که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی از هیچ کمکی در این عرصه به من دریغ ننموده و زحمت راهنمایی این رساله را بر عهده گرفتند، کمال تشکر و قدردانی را دارم. همچنین از استاد ارجمند و فرزانه جناب آقای دکتر اصغر جعفری ولدانی که از مشاوره ایشان بهره‌های فراوان بردم تشکر می‌کنم و از استاد فرزانه و با تقوا جناب آقای دکتر سید جلال دهقانی فیروزآبادی که زحمت مشاوره این رساله را متقبل شدند و بدون مساعدت ایشان این رساله به نتیجه مطلوب نمی‌رسید سپاس وافر دارم. از اساتید محترم جناب آقای دکتر حسین سلیمی، جناب آقای دکتر غلامعلی چگینی زاده و جناب آقای دکتر حسین دهشیار که در طول سنوات تحصیلی‌ام زحمات فراوانی را متقبل شده‌اند، سپاسگزارم.

چکیده

روابط آمریکا و اسرائیل را می توان در قالب یک رابطه ویژه و منحصر به فرد ارزیابی کرد به دلیل آنکه اسرائیل از نگاه آمریکا یک شریک و سرمایه راهبردی است و استحقاق حمایت اقتصادی و نظامی را دارد. در قالب چنین نگرشی، مناسبات آمریکا و اسرائیل توسعه و گسترش یافت.

این مناسبات و روابط همه جانبه، با وقوع حوادث تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ مستحکم تر شده است. از آنجاییکه آبشخور این حوادث در منطقه ژئوپلیتیکی، ژئواکونومیکی و ژئواستراتژیکی خاورمیانه بوده، تروریسم تبدیل به هدف مشترک دو کشور و عامل تغییر در محیط و تحولات امنیتی خاورمیانه شده است. بنابراین آمریکا در مقابل چنین محیط امنیتی در عین حال که به حفظ شاخص‌های تداوم سیاست خارجی خود مثل کمک‌های مالی و نظامی و حمایت‌های سیاسی و دیپلماسی به اسرائیل می‌پردازد، به دنبال حداکثرسازی امنیت اسرائیل و موازنه‌سازی تهدیدات متقابل و برخی شاخص‌های سیاسی تاثیرگذار بر ایجاد ثبات در منطقه خاورمیانه می‌باشد.

در فصل اول، با بهره‌گیری از نظریات رئالیسم نئوکلاسیک و بالاخص در چارچوب نظریه موازنه تهدید استفان والت به موضع پرداخته شده است. در فصل دوم به اتحاد راهبردی آمریکا و اسرائیل از منظر تاریخی نگریسته شده است و در ادامه در فصل سوم به ماهیت این اتحاد راهبردی پرداخته شده است و در فصل آخر این رساله، بر اساس نظریه موازنه تهدید، به دلایل و زمینه‌های شکل‌گیری این اتحاد راهبردی و تاثیر آن بر امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران مورد بررسی قرار گرفته شده است.

کلید واژه: استراتژی. اتحاد. آمریکا. امنیت. ایران.

* به کار بردن کلمه اسرائیل به معنای به رسمیت شناختن رژیم اشغال‌گر قدس نمی‌باشد.

فهرست عناوین

1	فصل اول: کلیات تحقیق
2	مقدمه:
4	طرح مساله:
6	بررسی ادبیات موضوع:
۱۲	متغیرهای دخیل:
۱۳	سؤالات و فرضیات تحقیق:
۱۳	اهداف و ضرورت تحقیق:
۱۴	متغیرهای مستقل و وابسته
۱۴	تعریف مفاهیم
۱۷	روش تحقیق:
۱۸	روش گردآوری داده ها:
۱۸	سازمان بندی پژوهش
۱۹	فصل دوم: چارچوب نظری
۲۱	رنالیسم ساختاری یا نوواقع گرایی ساختاری:
۲۳	نظریه موازنه تهدید (Threaten-Balance Theory)
۲۴	تحلیل نظریه والت
۲۷	چرا سیاست "هماهنگی و دنباله روی" از سیاست "موازنه" رایجتر است؟
۲۸	۵- پیوندهای ایدئولوژیک:
۲۹	کمک های خارجی و شکل گیری اتحادها:
۳۱	فصل سوم: سیر روند تاریخی اتحاد راهبردی
۳۲	مقدمه
۳۴	گفتار اول: روابط آمریکا و اسرائیل از تأسیس اسرائیل تا ۲۰۰۸ میلادی
۳۶	۱- بررسی تاریخی دیدگاه رؤسای جمهور آمریکا در مورد اسرائیل:
۴۵	۲- روابط ویژه آمریکا و اسرائیل بعد از پایان جنگ سرد:
۴۹	گفتار دوم: نقش لابی های صهیونیستی
۵۳	نفوذ در مراکز تصمیم گیری آمریکا
۵۶	فصل چهارم: منافع مشترک آمریکا و اسرائیل از اتحاد راهبردی مشترک
۵۷	مقدمه
۶۱	گفتار اول: منافع سیاسی
۶۱	۱- مهار بنیادگرایی اسلامی
۶۱	مقدمه

اسلام گرایی و تأثیر انقلاب اسلامی ایران بر اسلام گرایی منطقه	۶۴
اتهام ترور و خشونت به اسلام	۶۷
نتیجه گیری :	۷۲
۲-فرایند صلح خاورمیانه	۷۲
مقدمه	۷۲
بررسی مذاکرات و قراردادهای صلح میان دو طرف	۷۳
نقش آمریکا در روند صلح اعراب و اسرائیل:	۸۲
نتیجه گیری:	۸۳
۳- طرح خاورمیانه بزرگ	۸۴
مقدمه	۸۴
حوزه عملکرد و مفروضه های طرح خاورمیانه بزرگ	۸۵
سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه بعد از ۱۱ سپتامبر در اجرای طرح خاورمیانه بزرگ:	۸۶
منافع مشترک آمریکا و اسرائیل از طرح خاورمیانه بزرگ	۸۷
پوشش جغرافیایی طرح خاورمیانه بزرگ	۸۹
نتیجه گیری	۹۰
گفتار دوم: منافع امنیتی	۹۲
۱- مبارزه با تروریسم	۹۲
مقدمه	۹۲
مفهوم تروریسم	۹۳
ترور و ۱۱ سپتامبر از منظر تاریخ	۹۵
تغییر پارادایمی در سیاست خارجی آمریکا	۹۷
نتیجه گیری :	۱۰۲
۲- مبارزه با سلاح کشتار جمعی	۱۰۲
مقدمه	۱۰۲
سلاح های هسته ای	۱۰۳
سلاح های بیولوژیکی	۱۰۳
سلاح های شیمیایی	۱۰۴
انگیزه و اهداف کشورها برای دست یابی به سلاح های کشتار جمعی:	۱۰۴
سلاح های کشتار جمعی در خاورمیانه	۱۰۵
استراتژی آمریکا، ممانعت از گسترش عمودی و افقی	۱۰۶
استراتژی های آمریکا در قبال ایران:	۱۰۸
نتیجه گیری :	۱۰۹
فصل پنجم: ماهیت و ابعاد تهدیدات اتحاد راهبردی آمریکا و اسرائیل بر امنیت ملی ایران	۱۱۱

مقدمه	۱۱۲
۱- معرفی ایران به عنوان حامی تروریسم و مشروع جلوه دادن حمله نظامی به ایران	۱۱۹
۲- امنیتی نمودن فعالیتهای هسته ای ایران	۱۲۸
۳- متهم ساختن ایران به نقض حقوق بشر	۱۴۳
۴- قرار دادن ایران در لیست دولت های محور شرارت	۱۵۱
۵- ایران هراسی، راهبرد گروه های فشار اسرائیل محور در آمریکا برای مقابله با ایران	۱۶۱
۶- عملیات روانی، دیپلماتی عمومی و مشروعیت زدایی در برخورد با ایران	۱۶۶
۷- تحریک اختلافات مذهبی و قومی	۱۷۳
اقدامات آمریکا برای توقف غنی سازی اورانیوم به وسیله ج.ا.ایران	۱۷۹
۹- انعقاد قراردادهای نظامی و امنیتی با کشور ترکیه	۱۹۰
۱۰- نفوذ سیاست اسرائیل بر محیط امنیتی منطقه برای مقابله با ایران	۲۰۳
۱۱- مقابله با سیاست های ضد اسرائیلی ایران	۲۱۰
نتیجه گیری	۲۱۹
نتیجه گیری نهایی:	۲۲۰
فهرست منابع	۲۲۵
ضمائم	۲۳۷

فصل اول
کلیات تحقیق

مقدمه:

روابط آمریکا و اسرائیل را می توان در قالب یک رابطه ویژه و منحصر به فرد ارزیابی کرد به دلیل آنکه اسرائیل در منظر آمریکا یک شریک و سرمایه راهبردی است و استحقاق حمایت اقتصادی و نظامی را دارد. در قالب چنین نگرشی، مناسبات آمریکا و اسرائیل توسعه و گسترش یافت. به نظر می رسد این مناسبات و روابط همه جانبه، با وقوع حوادث تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ مستحکم تر شده است. از آنجاییکه آبخور این حوادث در منطقه ژئوپلیتیکی، ژئواکونومیکی و ژئواستراتژیکی خاورمیانه بوده، تروریسم تبدیل به هدف مشترک دو کشور و عامل تغییر در محیط و تحولات امنیتی خاورمیانه شده است. بنابراین آمریکا در مقابل چنین محیط امنیتی در عین حال که به حفظ شاخص های تداوم سیاست خارجی خود مثل کمک های مالی و نظامی و حمایت های سیاسی و دیپلماسی به اسرائیل می پردازد، به دنبال حداکثر سازی امنیت اسرائیل و موازنه سازی تهدیدات متقابل و برخی شاخص های سیاسی تاثیرگذار بر ایجاد ثبات در منطقه خاورمیانه می باشد. پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سؤال است که "اتحاد راهبردی آمریکا و اسرائیل چه تأثیری بر امنیت ملی ایران دارد؟"

حوادث ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ بدون شک عمده ترین حادثه تاریخ معاصر آمریکا و به خاطر جایگاه ایالات متحده در سیاست جهانی باعث تاثیرات عمیق و شگرف در عرصه بین المللی بوده است. این حادثه به دولت آمریکا نشان داد که محیط استراتژیک جهانی با تغییرات ژرفی رو به رو بوده، تهدیدات جدیدی در عرصه بین الملل ظهور کرده است و بازیگران دیگری وارد عرصه جهانی شده اند که ویژگی های دولت ملی را ندارند و در مقابله با تهدیدات جدید، استراتژی های گذشته در این حوزه چندان کارا نیست. امروزه مبارزه با تروریسم، محور سیاست خارجی آمریکا قرار گرفته و جایگزین سیاست مبارزه با کمونیسم شده است. در این راستا منطقه خاورمیانه به دلیل آبخور حوادث تروریستی ۱۱ سپتامبر و برخورداری از ذخایر عظیم نفت و گاز مورد توجه دولتمردان آمریکا قرار گرفته است.

بطور کلی اهتمام آمریکا به حفظ امنیت اسرائیل و توسعه طلبی این رژیم در منطقه خاورمیانه غیرقابل انکار است. کمک های مالی، تسلیحاتی، تامین بازارهای آمریکا و اروپا برای تل آویو، حمایت های سیاسی و دیپلماتیک در سطح شورای اروپا و همچنین تنظیم موازنه قدرت نظامی در منطقه به نفع اسرائیل است و ممانعت از برتری یافتن هر یک از کشورهای منطقه در مقابل توانایی های اسرائیل و بالاخره جانبداری کامل از تل آویو در جریان بحران و جنگ داخلی فلسطین و اعمال فشار به دولت های عربی، با هدف نزدیک کردن آنها به اسرائیل، از جمله سیاست هایی می باشد که آمریکا به عمل آورده و این اعمال در مقابله با ایران کاملاً مشهود می باشد. بسیاری از صاحب نظران بر این اعتقادند که یکی از فاکتورهای مهم اعمال فشار آمریکا به ایران، مسأله اسرائیل می باشد.

به دنبال حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ و حمله آمریکا به افغانستان، مفروض سیاست آمریکا تغییر رژیم در ایران بوده اما نحوه نیل به این اهداف پس از اشغال عراق تغییر یافته است. مشکلات غیر قابل انتظار پس از اشغال عراق و فهم پیچیدگی های مسأله، برقراری ثبات در این کشور از یک سو و پیشرفت های داخلی در زمینه های سیاسی و امنیتی و نظامی در ایران و استفاده بهینه ایران از خلاء امنیتی موجود در عراق و افغانستان از سوی دیگر موجب قدرتمند شدن ایران و برهم خوردن "موازنه قدرت"^۱ به نفع ایران شده است

بر این اساس متحدین استراتژیک به دنبال "موازنه تهدیدی"^۱ می‌باشند که ناشی از قدرت گرفتن ایران در سطح منطقه است.

1 . Balance of Threat

طرح مساله:

از نظر سیاستمداران آمریکایی پس از حادثه ۱۱ سپتامبر دوران جدیدی به وجود آمده است که آنها می توانند با توجه به شرایط موجود در این دوران، اهداف خود را بر اساس منافع حیاتی^۱ و الویت ها تحقق بخشند. نومحافظه کاران دولت آمریکا بزرگترین خطر برای منافع آمریکا و اسرائیل را در خاورمیانه، بنیاد گرایی اسلامی و تروریسم^۲ ذکر می کنند. بدنبال حادثه ۱۱ سپتامبر اهمیت استراتژیک خاورمیانه برای تحقق اهداف و پیشبرد منافع استراتژیک آمریکا و اسرائیل افزایش یافته است.

طرح آمریکایی "خاورمیانه بزرگ" در پروژه آمریکا برای قرن ۲۱ شباهت زیادی با استراتژی اسرائیل در مورد ایجاد تغییرات در منطقه خاورمیانه دارد. در این چارچوب دموکراسی و ثبات دو پایه اصلی سیاست خاورمیانه ای دولت بوش به شمار می رود و مقامات اسرائیلی معتقدند که سیاست خاورمیانه ای دولت آمریکا به نظامی گری و اولویت های امنیت ملی در سیاست خارجی با فرایند شکل گیری و تدوین امنیت ملی و سیاست دفاعی نزدیک است. به عبارت دیگر مقامات اسرائیل بر اصل مشترک دفاعی و امنیتی شدن سیاست خاورمیانه ای ایالات متحده و اسرائیل تاکید دارند و عمق استراتژیک طرح های آمریکا و اسرائیل را شامل مسائل حساس خاورمیانه مانند روند خلع سلاح و کنترل تسلیحات غیر متعارف به ویژه تسلیحات کشتار جمعی، هسته ای و مبارزه با تروریسم، روند پیکار با تهدیدات می دانند.

آمریکا و اسرائیل، استراتژی جدید امنیت ملی خود را در مقابله با تهدیدات موجود، در ابعاد مختلفی شکل داده اند. در بعد سیاسی در قالب ایجاد دموکراسی در منطقه، در بعد اقتصادی در قالب آزاد سازی تجارت، در بعد نظامی در قالب انهدام منابع بالقوه و بالفعل تهدیدها و در بعد امنیتی در قالب ردیابی، کشف و انهدام این تهدیدها می دانند. بر این اساس آمریکا با رویکردی امنیتی و سیاسی به تعریف روابط دوستانه در سطح منطقه و ایجاد دولت های دموکراتیک و مبارزه با تروریسم و استحکام اتحاد استراتژیک با کشورهای متحد از جمله اسرائیل می پردازد.

جرج دابلیو بوش در شرایطی وارد کاخ سفید شد که عملکرد رئیس جمهور قبلی را فاقد انسجام و فاقد اولویت های روشن و مشخص و شناخت کافی از منابع واقعی آمریکا می دانست آنها اعتقاد داشتند باید آمریکا، انرژی و توان خود را روی مسائلی که بیش از همه منافع این کشور را به خطر می اندازد یا صلح و امنیت جهانی را تهدید می نماید متمرکز کنند. در چنین شرایطی آمریکا با حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ مواجه شد و این حملات تاثیر اساسی و تعیین کننده بر طرز تفکر رهبران واشنگتن به جا گذاشت و سبب شد که اسطوره ضربه ناپذیری آمریکا زیر سؤال رفته و تهدیدات امنیتی به ترس عینی و واقعی تبدیل شود. این حادثه وضعیتی را ایجاد کرد تا طی آن آمریکا بتواند پس از یک دهه وقفه مجدداً دوست و دشمن را برای خود بازتعریف کند و استراتژی سیاست خارجی خویش را هدفمند نماید. برای کمک به تبیین نحوه تفکر نو محافظه کاران، بررسی اجمالی دیدگاه های کلی آنان ضروری است. مواردی چون: اعتقاد راسخ به هژمونی آمریکا، جهان گرایی و نهادینه کردن ارزش های آمریکایی، تحمیل دموکراسی از طریق قدرت، بی توجهی به اصول و نهادهای بین المللی، تاکید بر دشمن خارجی، پیوند عمیق مذهب با قدرت سیاسی، نزدیکی افکار و اهداف نو محافظه کاران با صهیونیست ها که محوریتترین جایگاه تفکر نو محافظه کاران و بقاء و دستیابی به امنیت مطلق برای رژیم اسرائیل چرا که نسل کنونی نو محافظه کاران که در پروژه قرن جدید آمریکا

1 . Critical in Terest
2 . Terrorism

(PNAC) فعال هستند، همگی از صهیونیست های افراطی و دارای روابط گسترده با حزب لیکود و سیاستمداران اسرائیل می باشند.

بدون تردید جهت گیری جدید در اتحاد راهبردی آمریکا و اسرائیل پس از حادثه ۱۱ سپتامبر تاثیرات فراوانی بر نظام بین الملل و زیر سیستم های آن دارد. از آنجائی که تاثیر مستقیم اقدامات آمریکا و اسرائیل، در محیط خاورمیانه و محیط امنیتی ایران صورت می گیرد، این تحولات بر امنیت ملی و سیاست گذاری های ایران تاثیر بسزایی دارد.

جورج بوش رییس جمهور وقت آمریکا در سال ۲۰۰۲، ایران را به عنوان "محور شرارت" در جهان اعلام کرد و حمله نظامی آمریکا به افغانستان و عراق در حین ایجاد فرصت ها، تهدیدات امنیتی را برای ایران به همراه داشت. دولت آمریکا با همراهی اسرائیل همواره تلاش نموده تا با استفاده از هر فرصتی از جمله متهم نمودن ایران به تلاش برای دستیابی به سلاح های هسته ای، روسیه را از ادامه همکاری فنی و تکنولوژی با ایران منع و اتحادیه اروپا را از تصمیمی که برای گسترش همکاری سیاسی و تجاری با کشورمان اتخاذ کرده اند، منصرف نمایند.

به نظر می رسد که ابتدا بوش به دنبال تغییر رژیم در ایران بوده است اما نحوه نیل به این هدف پس از اشغال عراق تغییر یافت. مشکلات غیر قابل انتظار پس از اشغال عراق و فهم پیچیدگی مسأله برقراری ثبات در این کشور از یک سو و تحولات و پیشرفت های داخلی ایران در زمینه های سیاسی، امنیتی و نظامی و به دنبال خلاء امنیتی در حمله آمریکا به عراق و افغانستان و قدرت گرفتن ایران از سوی دیگر، موجب شده است که متحدین استراتژیک به دنبال موازنه سازی تهدیداتی باشند که ناشی از افزایش قدرت ایران است.

آمریکا بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر حلقه محاصره سیاسی و نظامی خود را در مناطق پیرامونی و همجوار ایران تکمیل کرده و فشارهای روانی و سیاسی خود را بر علیه ایران بیشتر نموده است. بدون تردید حضور آمریکا در همسایگی ایران حاوی چالش ها، فرصت ها و تهدیدات جدی برای امنیت ملی ایران می باشد و تاثیر فراوانی بر سیاست های دولت ایران داشته و خواهد داشت. بر این اساس لزوم تدوین استراتژی جدید و جامع امنیت ملی برای ایران احساس می گردد تا نخست مانع از انزوای ایران و در مرحله دوم بتواند با حفظ اصول خود در مقابل اتحاد راهبردی آمریکا و اسرائیل، به حرکت خود ادامه دهد.

با این توصیف در این پژوهش بر آن هستیم که ضمن تمرکز بر زمینه های شکل گیری اتحاد راهبردی جدید آمریکا و اسرائیل بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر، به بررسی مهمترین تهدیدات سیاسی و امنیتی این اتحاد راهبردی بر امنیت ملی ایران بپردازیم.

بررسی ادبیات موضوع:

منابع فارسی

الف - کتب

۱- طرح خاورمیانه بزرگتر، القاعده و قاعده در راهبرد امنیت ملی آمریکا: در این کتاب طرح خاورمیانه بزرگ که از سوی نومحافظه کاران دولت بوش ارائه شده از جمله برنامه هایی است که می توان آن را در قالب یک استراتژی کلان و مدون برای سلطه همه جانبه آمریکا بر منطقه خاورمیانه ارزیابی نمود. از جمله مسائل مهمی که در این کتاب به آن توجه شده، تمرکز بر مسائل ریشه ای است که در این منطقه وجود دارد و همچنین تمرکز بر موضوعاتی مثل مردم خاورمیانه، مذهب آنان، فرهنگ بومی، ملی و ساختار سنتی دولت های منطقه می باشد که بیانگر آن است که آمریکا این بار با نگاهی عمیق تر در صدد همسو نمودن هرگونه تحول منطقه ای با منافع ملی و کشورهای هم پیمان مثل اسرائیل در منطقه می باشد.

۲- انتخاب: سلطه یا رهبری، که توسط زیگینو برژینسکی نگاشته شده و بیانگر نوع سیاست آمریکا در جهان بعد از ۱۱ سپتامبر می باشد. این کتاب از دو جهت می تواند مهم تلقی شود: اول آنکه سیر تحولات نظری و عملی داخلی آمریکا را پیش روی ما قرار می دهد، مسأله ای که با توجه به سیاست خارجی ایدئالیستی ایران در دوران بعد از انقلاب می تواند مستقیم یا غیر مستقیم برای ما بدیل و روشنگر باشد. دوم آنکه می تواند راهنمایی برای تحلیل و پیش بینی رفتارهای آمریکا در سیاست خارجی اش باشد.

۳- ایالات متحده و اسرائیل، نوشته دیوید شون بام با ترجمه محمد رضا ملکی. این کتاب بطور مجزا پنج دهه از روابط بین آمریکا و اسرائیل را ذکر می کند و اصولی که آمریکا را وادار به حمایت از اسرائیل کرده است را بیان می نماید. کتاب بیانگر این موضوع است که اسرائیل در تمامی مراحل این پنج دهه سعی بر آن داشته که یک متحد قابل اعتماد برای آمریکا باشد و آمریکا نیز در فرایند جنگ های اسرائیل کاملاً از او حمایت کرده است.

۴- ترکیه و اسرائیل: دو ستون جدید منطقه ای، این کتاب توسط حمید رضا ملک محمدی نگاشته شده و اگر چه ایران را به طور مجزا مورد بررسی قرار نمی دهد اما به سابقه تاریخی دو کشور مذکور در چند دهه اخیر و اصول قراردادهای فی مابین و ماهیت اصلی این قراردادها پرداخته است و به چگونگی تأثیر گذاری این قراردادها که بیشتر جنبه امنیتی دارد، بر روی کشورهای منطقه ای می پردازد.

۵- لابی اسرائیل و سیاست خارجی آمریکا، که به شکل مجموعه مقالاتی از نویسندگانی از قبیل جان مرشایمر، استفان والت، نوام چامسکی و مایکل مسینگ می باشد که هر یک از این نویسندگان بر اساس اصول و دیدگاه تئوریک خویش به بررسی رابطه آمریکا و اسرائیل پرداخته است. نکته مهمی که در این کتاب به آن اشاره شده است، شکل گیری اتحادهای راهبردی و استراتژیک آمریکا و اسرائیل با تأثیر پذیری از لابی های قدرتمند اسرائیل در آمریکا است.

۶- سیاست خارجی آمریکا؛ الگو و روند، که توسط اصغر دستمالچی ترجمه شده است به تاریخچه سیاست خارجی آمریکا می پردازد و اصول و اهداف آن را در عرصه داخلی و خارجی بیان می کند و تمامی ارگان های تأثیر گذار در سیاست خارجی آمریکا را تبیین می نماید. نکته قوت این کتاب تشریح آینده سیاست خارجی آمریکا می باشد که بیشتر به چالش ها و بحث های نو در سیاست خارجی می پردازد.

۷- **ایران و خاورمیانه، گفتارهایی در سیاست خارجی ایران**، این کتاب توسط آقای امیر محمد حاجی یوسفی در ۲۱ فصل نگاشته شده است. عمده بحث این کتاب بررسی سیاست خارجی ایران و تحلیل سیاست های آمریکا در منطقه خاورمیانه است. نویسنده معتقد است سیاست آمریکا با وجود تغییرات فراوان در سال های اخیر، در دو عنصر امنیت دسترسی غرب به نفت و تضمین حیات اسرائیل، هیچ گونه تغییری صورت نگرفته است. تغییر مهم در سیاست خارجی آمریکا در خاورمیانه عبارتست از جهت گیری جدید این کشور برای ایجاد دگرگونی در منطقه و بسیج هم پیمانان خود پیرامون تشکیل خاورمیانه بزرگ با حضور اسرائیل، ترکیه و پاکستان. در پایان خاطر نشان می کند که ایران باید از ظرفیت های موجود در طرح خاورمیانه بزرگ بهترین استفاده را ببرد و منافعش اقتضاء می کند که تعریفی فراگیرتر از خاورمیانه امروزی داشته باشد. چون ایران حوزه امنیتی وسیع تری را می طلبد و خاورمیانه کوچک نمی تواند منافع ایران را با تعریف وسیع از دموکراسی تأمین کند.

۸- **امنیت و استراتژی معاصر**، مجموعه مقالاتی است که حول موضوع مربوطه بحث نموده است. نویسندگان مقالات کوشیده اند تا با توسعه ی دورنمایه ی مطالعات در زمینه ی امنیت، آن را از جنبه نظامی محض که در مطالعات استراتژیک وجود دارد جدا ساخته و موضوعات غیر نظامی مربوط به امنیت را نیز پوشش دهند.

ب- مقالات

۱. **"آمریکا و اسرائیل: روابط استراتژیک"**، توسط نبی آزاد نگاشته شده است و به دلایل پیوند روابط آمریکا و اسرائیل می پردازد. در این مقاله نویسنده سعی کرده است که با یک رویکرد تاریخی، ضمن توجه به ریشه های پیوند آمریکا و اسرائیل، به سیاست های استراتژیک، اقتصادی، نظامی واشنگتن در قبال رژیم صهیونیستی پرداخته و اسرائیل را به دلیل جایگاه جامعه یهود در درون آمریکا، برای واشنگتن یک امتیاز استراتژیک می داند.

۲. **"نگاهی به منافع استراتژیک آمریکا در حمایت همه جانبه از اسرائیل"**، مهدی قویدل در این مقاله به کمک های بی دریغ مالی و نظامی تل آویو و آینده مناسبات آمریکا و اسرائیل که در بردارنده عنصر کلیدی در تداوم روابط و مناسبات دو کشور می باشد، اشاره دارد. مواردی از قبیل، وجود تهدیدات مشترک که ناشی از ذهنیت های دو طرف نسبت به تهدیدات مشترک می باشد، نبود یک عمق استراتژیک برای اسرائیل، منافع راهبردی مشترک در آینده از جمله این موارد می باشد.

۳. **"در رویارویی با ایران"**، یکی از مقالات مجله فارین افیرز به قلم کنت پولاک و ری تاکیا، دو ایران شناس برجسته آمریکایی می باشد. مقاله از منظری کاملاً آمریکایی به توصیف به اصطلاح تهدیدهای کنونی ایران ناشی از پیگیری برنامه هسته ای اش می پردازد. تاکید نویسندگان بر این است که آمریکا و اروپا باید استراتژی جدیدی را برای خارج کردن ایران از مسیر دستیابی به توان هسته ای تدوین کنند. از نگاه آنان در داخل ایران بر سر سیاست خارجی اختلاف نظر زیادی وجود دارد و پیگیری مسأله هسته ای از دید برخی از مقامات ایرانی باعث وضعیت بد اقتصادی می شود و آمریکا فرصت دارد تا مانع بلند پروازی ایران شود.

۴. **"امیدها و تردیدهای ایرانیان بعد از صدام"**، نیز به بررسی وضعیت ایران بعد از صدام پرداخته است. به دنبال سرنگونی صدام و استقرار یک نظام آمریکایی در عراق، ایران با تهدیدات جدیدی روبه

رو است و از طرف آمریکا در یک حلقه محاصره نظامی گرفتار شده است. تنها راه نفوذ ایران در کشوری مثل عراق، تاکید بر مذهب شیعه می باشد.

۵. "اسلام و ایران در نگاه راست مسیحی آمریکا"، این مقاله به بررسی ویژگی های راست مسیحی در آمریکا پرداخته و کمک هایی که آنان به بوش برای پیروزی در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۰۴ کرده است را مطرح می کند. تفکر این گروه در سیاست خارجی به ویژه طرفداری افراطی از اسرائیل موضوعی است که باید مورد توجه قرار گیرد. ضمن آنکه آنان نقش زیادی در برانگیختن سیاست های ضد اسلامی دولت آمریکا بر عهده داشته اند.

۶. "وقایع سپتامبر و کانونی شدن نقش ژئوپولیتیک ایران"، نویسنده مقاله نقش ایران را در رویدادهای خاورمیانه جدی تر نشان می دهد و سرمنشاء طرح خاورمیانه بزرگتر را از درون حاکمیت بریتانیا دانسته و با الحاق چندین منطقه جدید به طرح جدیدی از خاورمیانه بزرگ می پردازد. مقاله با ذکر فرصت ها و تهدیدهایی که پس از حادثه ۱۱ سپتامبر برای محیط ژئوپولیتیک ایران به وجود می آید به پایان می رسد.

منابع انگلیسی:

الف - کتب

۱. انقلاب نو محافظه کاران: روشنفکران یهودی و شکل دادن به سیاست های عمومی آمریکا، نویسنده این کتاب مورای فریدمن^۱ مورخ و فعال اجتماعی آمریکایی و استاد تاریخ یهود در دانشگاه تمپل می باشد. سؤال اصلی کتاب این است که "چرا با وجود حرکت های روشنفکران یهودی که عمدتاً به لیبرالیسم معطوف بوده است، این نحله ی فکری به نو محافظه کاری دگرپرسی یافته اند؟" کتاب حاضر بیانگر آن است که هر چند نو محافظه کاری همینک مؤلفه های مشخصی در ارتباط با گرایشات راست مسیحی در آمریکا دارد اما یهودیت و روشنفکری یهود نقش بسزایی در پایه گذاری و توسعه اندیشه نو محافظه کاری در آمریکا داشته است. این گروه در دهه ۱۹۸۰ در دوره جنگ سرد و تا همین اواخر به تحریک آمریکا برای ورود به جنگ مبادرت نمودند. اوج فعالیت های این گروه در زمان جنگ سرد در دوره ی ریگان و دوره ی کنونی، توسط سیاست مدارانی مثل پل ولفوویتز، ریچارد پل و داگلاس فایث پیگیری می شود.

۲. اسرائیل ۲۰۲۰ برنامه ریزی برای آینده دولت و جامعه، این کتاب که توسط ۲۵۰ کارشناس اسرائیلی شاغل در نهادهای دولتی و دانشگاه های این رژیم نگاشته شده است، بر این اعتقاد است که هویت اسرائیلی آکنده از ارزش های دین یهود است که به ستون های اصلی دموکراسی غرب تبدیل شده است. آنان اعتقاد دارند که اگر در جهان امروز بر عدالت و قانون، برادری و مساوات تأکید می شود به این دلیل است که تورات این ارزش های جهانی را مطرح کرده است. این کارشناسان جهت حفظ تمامیت و تداوم و ارتباط میان یهودیان جهان راه کارهای زیر را جهت یکپارچگی ارائه می دهند: تشکیل گروه های پیشاهنگی، آموزش یکسان، علم رفتاری، گردشگری، فرهنگ و حفاظت از هویت یهودی سرزمین اسرائیل. کتاب همچنین به روابط متقابل اسرائیل و یهودیان ساکن در آن یا یهودیان خارج از اسرائیل پرداخته است. مهمترین بخش این کتاب به بررسی وضعیت یهودیان در پنج کشور آمریکا، فرانسه، انگلیس، آرژانتین و روسیه پرداخته است و

1. Murray Frenzman

یهودیان آمریکا را در میان یهودیان دیگر به دلیل موقعیت خاص اجتماعی آمریکا از قدرتمندترین گروه‌های یهودی می‌داند.

۳. **چیستان ایرانی: کشاکش ایران و آمریکا**، این کتاب یکی از مهمترین کتب در زمینه موضوع تحقیق می‌باشد. به ویژه در فصل پایانی کتاب که راه کارهای آمریکا جهت برخورد مستقیم یا غیر مستقیم با ایران را ارائه می‌دهد. نویسنده در ابتدا یک سیر تاریخی از روابط بین ایران و آمریکا را در دوران پهلوی اشاره می‌کند و به دنبال آن به بررسی کشمکش‌های ایران بعد از انقلاب و دوران گروگان آمریکا نسبت به ایران را در دوران جرج بوش پدر و مسأله صلح خاورمیانه دوران کلینتون و برخورد نظامی بوش پسر نسبت به ایران می‌داند، نویسنده علت وجه تسمیه این کتاب را تحت عنوان چیستان ایرانی بر اساس دو مسأله پیش روی آمریکا می‌داند.

۱- برنامه هسته ای ایران

۲- ایجاد تغییر در ایران

۴- **عملیات علیه رهبران دشمن**، اثری از استفان تی هوسمر^۱ می‌باشد. نویسنده به تشریح عملیاتی می‌پردازد که علیه دشمنان کلیدی و به عبارتی هسته‌های اصلی و مرکزی دشمنی با آمریکا پی ریزی شده‌اند. این عملیات به مثابه ی جنگ‌های کوتاه مدتی هستند که بر رفتار و سیاست دشمنان، اثر گذاشته و قدرت و توانمندی‌های آنان را تضعیف می‌کند. عمده اهداف این عملیات، تهدید و به مخاطره انداختن دو خصیصه قدرت شخصی و قدرت امنیتی در طرف مقابل می‌باشد. از سوی دیگر چنین عملیاتی برای دیگر دشمنان آمریکا نیز این پیام را صادر می‌کند که آنها نیز ممکن است در معرض چنین اقداماتی قرار گیرند.

۵- **در برابر دشمنان: جنگ آمریکا با ترور**، که توسط ریچارد کلارک^۲ نگاشته شده است به بررسی سیاستگذاری‌های راهبردی بین‌المللی در دوران بعد از جنگ سرد می‌پردازد. این کتاب به تفسیر عملکردهای راهبردی و امنیتی نو محافظه کاران پرداخته و به توصیف سیاستگذاری‌های آمریکا را می‌پردازد و از آنجا که نویسنده یک نوع وابستگی فکری با سیاست‌های آمریکا دارد به چرایی این سیاستگذاری‌ها نمی‌پردازد بلکه گروه القاعده را ابتدا به عنوان دشمن منافع آمریکا و ائتلاف معرفی می‌کند. این کتاب صرفاً به توجیه سیاست‌های آمریکا در مقابله با گروه‌های مخالف منافع آمریکا می‌پردازد.

۶- **آماده باش برای ایران در آستانه هسته ای شدن**، این کتاب نوشته هنری سوکولسکی و پاتریک کلاوسون^۳ به بررسی تهدیدات سه گانه‌ی که ایران ممکن است برای آمریکا و متحدانش داشته باشد، می‌پردازد. نویسندگان این سه تهدید را باعث تغییر در معادلات "آماده باش برای کشورهای مورد تهدید" بیان می‌کنند. به نظر نویسندگان کتاب، سیاست آمریکا در خاورمیانه به ویژه در مقابله با ایران همچنان در حالت جنگ سرد باقی مانده و به دنبال جلوگیری از نفوذ ایران می‌باشد و سیاست سد نفوذ را در راستای سیاست نابودی و همزیستی دنبال می‌کند و در نهایت دو گزینه، بمباران یا تطمیع را در مقابل ایران هسته ای پیش رو دارد.

1. Estephan T. Hosmer

1. Richard A. Clarks

2. Henry Sokolski Patrick Clawso

۷- پیامدهای استراتژیک تسلیحات هسته ای ایران، توسط کوری، ان اسپیک و جودس و اس یافیتال،^۱ محققان مؤسسه مطالعات استراتژیک ملی نگاشته شده است. آنان معتقدند جاه طلبی و بلندپروازی استراتژیک ایران از زمان حاکمیت پهلوی آغاز و پس از انقلاب ادامه یافته است. نگرش جهانی ایران و تسلیحات کشتار جمعی و میل ایران به داشتن سلاح هسته ای مبانی اصلی این کتاب می باشد. نویسندگان می افزایند عواملی که باعث رشد تفکر استراتژیک هسته ای ایران شده است، به ویژه بعد از خاتمه جنگ با عراق عبارتند از: استقلال و خوداتکایی در اهداف و مقاصد استراتژیک و تاکتیکی، تاکید مجدد بر نقش دیرینه ی ایران به عنوان هژمونی منطقه ای در خلیج فارس و توانایی ذاتی جهت دفاع در مقابل تهدیدات نظامی و دشمنان ایران. در نهایت کتاب به بررسی استراتژی آمریکا در ایجاد موانع بر سر راه ایران با عواملی مثل پر هزینه کردن توسعه سلاح های هسته ای، حمایت از متحدان منطقه ای آمریکا، بهینه سازی نیروی نظامی آمریکا در منطقه، عادی سازی روابط با ایران پیش از تبدیل شدن به یک قدرت هسته ای می پردازد.

۸- امنیت ملی اسرائیل در قرن ۲۱، مجموعه مقالاتی است که توسط یوری بار جوزف^۲ گردآوری شده است. در مقاله امیلی گلدمن به تهدیدات، درخواست ها و شیوه های جدید جنگ پرداخته، به ناپایداری محیط امنیت ملی اشاره داشته و ابعاد مختلفی را بر آن متصور می باشد که مهمترین آن را تهدیداتی تلقی می کند که در دوره های مختلف اشکال مختلفی دارد.

۹- کتاب سیاست امنیتی ایران، توسط چند پژوهشگر ایرانی و خارجی^۳ نگاشته شده است. در این کتاب منابع اصلی سیاست امنیتی و خارجی ایران و تصمیم سازی امنیتی در این کشور، نهادهای اصلی امنیتی و ترکیب آن ها و بحث نظامی گری مورد مطالعه قرار می گیرد. هدف اصلی کتاب، یاری دادن آمریکا در تنظیم روابط آشفته ی خود با ایران است.

۱۰- در جستجوی امنیت، توسط توماس کارولین^۴ نگاشته شده است و به بررسی روابط کشورهای جهان سوم در روابط بین الملل می پردازد. هدف کتاب توصیف و تبیین جهان سوم در روابط بین الملل از زاویه تحقق امنیت در این منطقه می باشد. این کتاب متضمن بیان تعریف های عینی و ذهنی از جهان و بحران های موجود در راه آن، فقدان امنیت مالی و تجاری، تهدیدهای ناشی از ناحیه سلاح های هسته ای و کشورهای دارنده این سلاح ها برای جهان سوم است. در یک جمع بندی کلی نویسندگان در پی بیان این مسأله است که در نظام سرمایه داری بین المللی، جهان سوم برای اعمال سیاستگذاری مستقل در بخش های خارجی و داخلی و حاکمیت خود در این زمینه، تحت فشارها و نظارت های کشورهای سرمایه داری قرار دارد.

۱۱- نفوذ اسرائیل در ایالات متحده آمریکا^۵، نویسندگان این کتاب روی کار آمدن حماس در انتخاباتی شفاف و دموکراتیک را نقطه آغاز کار خود قرار می دهند. با روی کار آمدن حماس، اسرائیل نه تنها آن را به رسمیت نشناخته است بلکه غزه را محاصره و مورد حمله قرار داده است. هیچ کدام از این اقدامات در رسانه های اسرائیل و دولت های غربی منعکس نشد. اما زمانیکه حماس در دفاع از خود به اقدامی

3. Kory N. Schik Judith, S. Yapheetal

1. Uri-Bar-Joseph

2. Daniel Baymen, Shahram Chubin, Anoshirvan Ehteshami, Jerrold D.Green

3.Thomas Carolines

1.The Power of Israel in the United States

متوسل می شود بلافاصله غرب و آمریکا آن را منعکس کرده و به عنوان ترور محکوم می کند. علت به نفوذ و میزان قدرت های لابی یهود در غرب و به ویژه آمریکا بر می گردد که اقدامات مخرب اسرائیل را کم رنگ و اقدامات دفاعی فلسطینی ها را برجسته می نماید. علاوه بر این لابی های اسرائیلی موفق به کسب حمایت آمریکا از سیاست های اسرائیل علیه حماس شده اند. آمریکا حتی توانسته است حمایت بسیاری تلاش ها را به خوبی نشان داده است. در این باره سناتور جوزف لیبرمن نقش از دوستان اروپایی، آسیایی، آمریکای لاتین و غرب را از سیاست های اسرائیل بدست آورد.

لابی ها تلاش زیادی کرده اند تا آمریکا را تحریک به انجام تحریم ها و حمله نظامی به ایران کنند. روزنامه "دیلی آرت" این برجسته ی را به عنوان رهبر و سخنگوی لابی های یهودی دارست. وی اخیرا و به صراحت خواهان حمله امریکا به ایران به خاطر برنامه های هسته ای آن شد.

همچنین این کتاب سیاست های آمریکا در قبال مسأله ی اسرائیل - فلسطین، در قبال ایران و در قبال حمله ی آمریکا به عراق و نفوذ لابی اسرائیل را بر آن سیاست ها را بررسی کرده و به صورت مستند قدرت لابی یهود نسبت به سیاست های خاورمیانه ای ایالات متحده را مورد تحلیل قرار می دهد. نویسندگان کتاب در رابطه با میزان تأثیر گذاری لابی یهود به این نکته اشاره می کنند که ۶۰٪ هزینه های مالی غرب دموکرات و ۳۵٪ هزینه مالی غرب جمهوری خواه توسط یهودیان تأمین می شود.

این کتاب در نهایت به بررسی "تئوری توطئه" در کشورهای خاورمیانه^۲ به طور عام و اسرائیل به طور خاص می پردازد. تئوری توطئه در کشورهای خاورمیانه به نوع نگاه این دولت ها در قبال محیط بیرون شکل می دهد و همواره محلی برای توجیه توطئه بیرونی برای این کشورها وجود داشته است. برای اسرائیل هم وضع به همین گونه است. نویسندگان کتاب مبنای تئوری توطئه در اسرائیل را پدران معنوی تفکر صهیونیست می دانند. نکته برجسته آن است که در طول تاریخ عوامل بیرونی تلاش کرده اند یهودی ها را از بین ببرند. برای جلوگیری از این امر اسرائیل باید خود را قوی کرده و به کسی اعتماد نکند. این طرز فکر امروزه شکل دهنده نگرش تمام اسرائیلی ها نسبت به دنیای خارج است. کتاب بین تئوری توطئه از یک سو و تفکر پدران معنوی اسرائیل از سوی دیگر رابطه برقرار کرده و این عوامل را موثر و شکل دهنده به نگرش و سیاست های اسرائیل در قبال محیط بیرون می داند.

با توجه به مطالعاتی که بر روی مقالات و کتب نگاشته شده در این موضوع انجام شده است در هر یک از این مطالب به بخشهایی از این پژوهش اشاراتی شده است. اما هیچ یک از این نگاشته ها اشاره ای به تهدیدات امریکا و اسرائیل در برهه زمانی ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۸ ننموده و حق مطلب را به شایستگی بیان نکرده است. بر این اساس در این پژوهش با توجه به مطالعه ای که بر کلیه سخنرانی های رسمی جورج بوش در طول دوره ریاست جمهوری خویش انجام داده است (که در واقع به عنوان نوآوری این پژوهش به حساب می آید) محقق تا حد امکان توانسته ماهیت و ابعاد تهدیدات اتحاد راهبردی امریکا و اسرائیل را مطرح نموده تا کمکی جهت اتخاذ سیاست مناسب در مقابل دشمنان سرزمین اسلامی باشد.

متغیرهای دخیل:

با عنایت به ادبیات موجود در مسأله مورد پژوهش و ارائه یک رابطه علی- معلولی ، مفاهیم و شاخص های اتحاد راهبردی (متغیر مستقل) و تاثیر آن بر امنیت ملی ایران (متغیر وابسته) به شرح ذیل مطرح است. نمودار مربوط به مفاهیم و شاخص های اتحاد راهبردی (متغیر مستقل) و عملیاتی نمودن آن

الف - نظامی:

۱. استقرار پایگاه های نظامی آمریکا در کشورهای منطقه خاورمیانه
۲. حمایت از صنعت تسلیحاتی واشنگتن- تل آویو و گسترش قراردادهای تسلیحاتی با اسرائیل
۳. حمایت آمریکا از جنگ هایی که اسرائیل در آن درگیر بوده است
۴. فروش تسلیحات خاص نظامی به اسرائیل
۵. ایجاد قراردادهای دفاعی و نظامی با کشورهای منطقه و جهان
۶. برگزاری مانورهای نظامی آمریکا و اسرائیل
۷. بالا بردن بودجه نظامی
۸. مبارزه با تروریسم و عدم گسترش سلاح های کشتار جمعی و سلاح هسته ای در منطقه

ب- سیاسی:

۱. گسترش هژمونی اسرائیل به عنوان هژمون منطقه
۲. ایجاد واگرایی بین کشورهای منطقه از طریق اختلافات مذهبی و فرقه ای
۳. تغییر ساختار فرهنگی و سیاسی و اقتصادی منطقه مطابق با برنامه غرب
۴. حمایت از اسرائیل در صدور قطعنامه هایی که شورای امنیت بر علیه اسرائیل صادر می کند
۵. مواضع مشترک دو طرف نسبت به خاورمیانه و کشورهای منطقه
۶. منزوی نمودن یا حتی تغییر رژیم سیاسی دولت های مخالف منافع اسرائیل و آمریکا در منطقه
۷. برقراری روابط حسنه با کشورهای دوست منطقه
۸. به نتیجه رسیدن مسأله صلح خاورمیانه و اجرای طرح خاورمیانه بزرگ
۹. مبارزه با بنیاد گرایی اسلامی در خاورمیانه

نمودار مربوط به مفاهیم و شاخص های متغیر وابسته و عملیاتی نمودن شاخص ها

الف - نظامی:

۱. ایجاد تهدیدات عینی و ذهنی بر ایران
۲. معرفی ماهیت تهاجمی بودن نیروی نظامی ایران بین کشورهای منطقه
۳. مشروعیت سازی حمله نظامی علیه ایران با امنیتی جلوه دادن ایران
۴. ایجاد جو عدم اعتماد بر علیه ایران در منطقه در جهت اتحاد و ائتلاف زدایی با ایران
۵. تحریک کشورهای منطقه در عدم انعقاد قراردادهای دفاعی و نظامی با ایران
۶. تسلیحاتی و نظامی معرفی کردن انرژی هسته ای ایران
۷. معرفی ایران به عنوان حامی تروریسم
۸. تهدیدات نظامی به مناطق هسته ای ایران